

BRINN

PEDAGOGISKT MATERIAL

SAMMANSTÄLLT AV PEDAGOG JULIAN VIGIL

UNGA KLARA

EN HÄLSNING FRÅN REGISSÖREN

Hej pedagoger!

Fröet till föreställningen BRINN såddes redan 2003, när jag läste en tidningsnotis med rubriken "Två flickor tände eld på behandlingshem". I texten framgick att flickorna var 13 och 14 år gamla, och motivet troddes vara att personalen ville sära på flickorna och flytta den ena till ett annat hem. Den knapphändiga lilla notisen satte igång min fantasi. Vilka var de här unga flickorna? Varför var de placerade på ett hem? Varför behövde de säras på? Och hur ser ett sådant vänskapsband ut, som är så starkt att man vill bränna ner världen för att rädda det? Jag mindes mina egna bästisar genom åren och hur symbiotisk den relationen kunde vara. Jag mindes hur fri och oövervinnerlig den fick mig att känna mig och hur jag trotsade familjebanden för min bästa väns skull.

Under arbetet med BRINN har vi haft givande möten och samtal med högstade- och gymnasieelever samt deras pedagoger. Vi har fått positiv feedback i form av igenkänning men också att pjäsen lyfter hur omgivningen påverkas av ungdomar som stökar och härjar runt i skolmiljön. Våra referensgrupper har relaterat starkt till känslan av kaos och den symbiotiska vänskapen som gör att man glömmer omvärlden.

Vår pjäs slutar i en tragedi och vem som bär ansvaret går inte att avgöra. Karaktärerna ställer sig frågan: vems fel var det? Och: vad kunde jag gjort annorlunda?

Min förhoppning som regissör och dramatiker är att vår pjäs inte ska ge några färdiga svar, utan istället fungera som ett underlag för samtal och vara öppen för olika tolkningar.

Jag vill avsluta med några ord skrivna av författaren C.S. Lewis, som följt mig genom arbetet med föreställningen:
If we find a desire within us, which nothing in this world can satisfy, the most probable explanation is that we were created for another world.

Tack för att du ville läsa!

Farnaz Arbabi
Regissör, dramatiker och konstnärlig ledare Unga Klara

TILL DIG SOM ÄR PEDAGOG

Vi är så glada att ni ska se eller har sett föreställningen BRINN! Detta material kan du som pedagog använda dig av inför och efter er teaterupplevelse. Det är vår avsikt att du ska se materialet som en inspiration, där du kan välja de delar som fungerar bra för er. Materialet vill, genom övningar, frågeställningar och skapande arbete stimulera dina elever till att individuellt och som grupp reflektera kring föreställningens olika teman. Materialet är uppdelat i tre delar:

Del 1

Inför- och efter föreställningen

Här hittar ni förslag på hur ni kan förbereda er inför ert besök och samt en modell för hur ni kan lägga upp samtal tillsammans i gruppen efter er teaterupplevelse.

Del 2

Övningar och skapande uppgift

Här hittar du dramaövningar, diskussionsmaterial och förslag på skapande projekt som du och din klass kan arbeta med. Använd det som passar bäst till just din grupp!

Del 3

Om föreställningen och Unga Klara

Här hittar ni information om föreställningen, om Unga Klara samt annan information om hur er skola skulle kunna samarbeta med Unga Klara.

Vi hoppas att ni ska finna materialet inspirerande och skulle bli väldigt glada om ni ville ge oss återkoppling på hur ni upplevt det. Både ris och ros är välkommet!

Skriv till: julian@ungaklara.se

Bästa hälsningar,
Julian Vigil
Pedagog, Unga Klara

DEL 1: INFÖR- OCH EFTER TEATERUPPLEVELSEN

Inför föreställningen

Som pedagog avgör du själv hur mycket eller lite du vill förbereda och efterbearbeta teaterbesöket. Du behöver inte kunna något om pjäsens innehåll eller form och inte heller försvara eller förklara teaterns olika val. Däremot spelar du som pedagog en viktig roll för elevernas öppenhet genom ditt sätt att visa intresse och i hur du värderar deras frågor och olika åsikter efteråt. För att underlätta själva upplevelsen är det bra om alla känner till de praktiska omständigheterna som till exempel när, var och hur ni ska se föreställningen, hur ni tar er dit och hur länge föreställningen varar. Även andra praktiska saker som rör besöket kan vara bra att prata igenom innan.

Om ni vill eller om du tror att gruppen behöver det, så gå gärna in på Unga Klaras hemsida, www.ungaklara.se, och läs om föreställningen. Där finns också fotografier från repetitionsprocessen tillgängligt!

Mindmap

Försök att fånga upp vilka förväntningar eleverna har. Innan ni kommer till föreställningen kan det vara bra om ni tillsammans pratar lite kring era förväntningar och erfarenheter av att gå på teater. Gör gärna en mindmap.

Detta behövs: Penna, svarta/vita tavlan eller ett stort papper.

Gör såhär:

1. Skriv TEATER på tavlan.
2. Fråga eleverna vad de tycker eller tror att teater är.
3. Har någon varit på teater tidigare?
4. Vilka associationer får eleverna av föreställningens namn?
5. Skriv upp det eleverna säger runt ordet TEATER.

Samtala om vad ni skrivit på tavlan.

Efter föreställningen

Innan ni börjar arbeta med de övriga delarna i detta material kan det vara bra att göra en minnesrunda och eftersamtal där eleverna får dela sina olika beskrivningar, tolkningar och reflektioner av teaterupplevelsen med varandra. Detta eftersamtal kan ni göra på många olika sätt och anpassa efter era förutsättningar och behov. Nedan hittar ni ett förslag på hur ni skulle kunna lägga upp samtalet.

Förslag på samtalsmodell

Genom att börja från grunden kan ni tillsammans fånga upp betydelsefulla detaljer som annars är lätta att missa. I detta förslag till eftersamtal har vi därför delat in samtalet i tre delar; Beskrivande – Tolkannde – Reflekterande.

Gör såhär:

Sätt er i en ring och låt alla i turordning få möjlighet att uttrycka sig om vad de minns från föreställningen. Se nedan exempel på följande frågor som du som pedagog kan ställa, fyll gärna på med andra frågor som du kommer på.

Beskrivande del

Det är möjligt att någon uppmärksammat något som ingen annan hört/sett, eller att flera hört/sett samma sak men minns den olika? Det är därför bra om alla vill vara delaktiga i denna första del av samtalet. Börja med så sakliga beskrivningar som möjligt utan att värdera.

Förslag på frågor att ställa i denna del, fyll gärna på med fler:

- *När började föreställningen, tycker du?*
- *Vad såg du? Vad hörde du?*
- *Hur såg det ut i scenrummet? Minns du något särskilt om hur det såg ut? Vilka saker/föremål såg du? Använd ord som beskriver antal, färger, storlekar, placeringar.*
- *Hur många skådespelare eller karaktärer var med? Beskriv så mycket du kommer ihåg! Hur såg de ut? Vad hade de på sig? Likheter och skillnader på karaktärerna?*
- *Fanns det musik i föreställningen? Var det live eller inspelad musik, eller både och? Vilka instrument hördes? Var det någon som sjöng?*

Tolkande del

Denna del ger utrymme för olika synsätt och den egna tolkningen.

Vad tycker du att det du beskrev innan får för betydelse för din upplevelse av föreställningen?

Var noga med att poängtera innan att alla tolkningar är lika "rätt". Ingen tolkning är mer korrekt än någon annan.

Förslag på frågor att ställa i denna del, fyll gärna på med fler:

- *Vad skapar rummet för förväntningar, tycker du?*
- *Vad betyder de olika färger, former, positioner mm som ni just har beskrivit? Vilken funktion fyller det för föreställningen? Varför tror du att de som arbetat med föreställningen valde att göra just så här?*
- *Hur förhåller sig skådespelarna till rummet? Hur förhåller de sig till varandra? Vad skapar det för situationer, tycker du?*
- *Vad berättar de olika karaktärernas kläder om dem, enligt dig?*
- *Vad spelar musiken för roll, tycker du?*
- *Minns du hur ljuset användes? Kan du ge något exempel? Varför tror du att de valde att använda ljuset på det sättet?*
- *Varför spelades Evvi och Agni av flera olika skådespelare, tror du?*
- *Varför agerade de vuxna karaktärerna som de gjorde, tror du?*
- *Kunde Evvi och Agni kommunicera genom telepati?*
- *Går det att vara i symbios med någon? Är det bra/dåligt?*
- *Vad hände egentligen på slutet av föreställningen?*
- *Varför tror du att Evvi och Agni var så fascinerade av eld?*

Ställ gärna följdfrågor, exempelvis: "Aha, varför tror du att du tolkade det på det sättet?" eller "Vad säger ni andra, tolkar ni det likadant eller har ni tolkat det på ett annat sätt".

Det är viktigt och berikande att få sin tolkning lyssnad på och även höra andras tolkningar.

Reflekterande del

Denna del ger möjlighet till alla i gruppen att, utifrån de tidigare delarna, fördjupa det de vill dela med sig av vad upplevelsen gav för associationer, känslor och kanske minnen. Den reflekterande delen kan vara mer självutlämnande, och därför är det bra om eleverna ges möjlighet att avstå från att delge detta inför gruppen om de vill.

Gör såhär:

Använd frågeställningarna nedan, och andra ni kommer på. Om gruppen inte vill dela sina reflektioner muntligen, ge dem uppgift att skriva ner sina reflektioner, och gör sedan en återsamling där alla som vill kan berätta om sina reflektioner.

- Vilka tankar och frågor väckte föreställningen hos dig?
- Vad gav föreställningen dig för känsla eller känslor?
- Tycker du att föreställningen påstår något? Håller du med?
- Var det någon av karaktärerna som gjorde ett starkare intryck på dig? Varför då?
- Var det någon rörelse eller fysisk sekvens som gjorde ett starkare intryck på dig? Varför?
- Vad spelade ljud och musik för roll för din upplevelse, tror du?
- Om du skulle lägga till eller ändra något i föreställningen, vad skulle det vara?
- Vem tänker du att föreställningen vänder sig till? Varför tror du det?
- Vad tänker du om dina egna reaktioner på föreställningen?
- Tänkte du/kände du något speciellt när du såg föreställningen?
- Har någon speciell del av föreställningen fastnat i minnet? Varför var det just den scenen som fastnade hos dig, tror du?
- Vad handlar föreställningen om för dig?

DEL 2: ÖVNINGAR OCH SKAPANDE UPPGIFT

”Alla som...”

Detta är en övning som ni kan använda för att ha roligt tillsammans och som också kan fungera bra som uppvärmning innan eftersamtalet i del 1 i detta material.

Gör såhär:

Deltagarna sitter i ring. Personen som leder övningen kommer med några inledande lättsamma påståenden, till exempel:

”Alla som tycker att pizza är godare än hamburgare byter plats i rummet”

”Alla som tycker att sommarlov är bättre än vinterlov byter plats i rummet” ”Alla som har ätit macka till frukost imorse byter plats i rummet”

”Alla som någon gång känt sig rädda...”

”Alla som någon gång känt sig modiga...”

”Alla som någon gång känt sig ledsen...”

”Alla som känt sig tokiga...”

De deltagare som håller med om det påståendet reser sig och byter plats med en annan deltagare som också rest sig. De som inte håller med sitter kvar, och likaså de som inte kan bestämma sig.

När eleverna fått några inledande lättsamma påståenden kan ni övergå till att påståendena kan vara konkreta händelser/känslor som är relaterade till föreställningen, till exempel:

”Alla som har känt sig rebellisk...”

”Alla som varit med om något farligt...”

”Alla som varit med om att en situation gått alldeles för långt...”

”Alla som tycker att de vuxna karaktärerna i pjäsen agerade rätt/fel...”

”Alla som någon gång varit med har varit med om något som känts svårt...” ”Alla som tycker att kaos är kul/jobbigt...”

”Alla som varit med om något orättvist...”

”Alla som tror/vet att telepati fungerar...”

Fortsätt med denna övning så länge ni har lust! Kanske vill ni byta lekledare som får komma med nya påståenden som är kopplade till teaterupplevelsen?

Spegelbilden

Kan telepati verkligen fungera? Vissa människor menar ju att det gör det, medan andra menar tvärtom. I denna lekfulla övning skall vi undersöka det! Vad tror du? Fungerar telepati eller inte?

Gör såhär:

1. Dela in gruppen två och två. Be eleverna sprida sig i rummet och hitta en plats där de ställer sig parvis.
2. Förklara för eleverna att detta är en övning som sker i tysthet.
3. Be eleverna att bestämma sinsemellan vem av dem som låtsas spegla sig och vem som är spegelbilden. Instruera dem att den som är spegelbilden ska härma hur den andra står, rörelser och ansiktsuttryck utan att kommunicera med ord. Den som speglar sig bör tänka på att det är lättare för den andre att följa om rörelser och uttryck sker långsamt. När de hållit på i cirka 5 minuter, kan de byta roll med varandra.
4. Nu kommer vi till själva testet; Funkar telepati? Be nu paren att följa varandra utan att de i förväg bestämmer vem som speglar sig och vem som är spegelbild!

Fungerade det? Byt par och testa igen!

Kärleksbrevet

Evvi och Agni skrev kärleksbrev till varandra som utredarna i föreställningen läste upp. Om du skulle skriva ett kärleksbrev till någon, vem skulle du skriva det till? En vän, partner, släkting eller kanske till dig själv? Eller kanske vill du skriva ett kärleksbrev mellan två fantasikaraktärer? När alla är klara kan de som vill, läsa upp sina eller varandras kärleksbrev inför klassen! Eller varför inte skriva ut breven och sätta upp i klassrummet?

Denna skrivuppgift kan fungera som komplement till eftersamtalet ni haft i del 1 av detta material. Men det går såklart fint att göra detta utan att ha genomfört eftersamtalet.

Om ni vill, får ni gärna skicka klassens brev till oss. Vi skulle bli jätteglada att få ta del av detta! Skicka era brev till: julian@ungaklara.se

Skapande uppgift

Detta är en skapande uppgift som ni kan välja att göra individuellt eller i grupp. Nedan har ni exempel på frågor ni kan använda för att prata och skapa kring några teman i föreläsningen.

Gör såhär:

1. Be eleverna välja en eller flera av frågorna nedan att reflektera kring två och två. När alla verkar vara klara i sitt samtal, återsamlas och låt grupperna som vill, berätta för klassen vad de talat om.
2. Ge eleverna sedan i uppgift att, enskilt eller två och två, skriva ner sina reflektioner kring en eller flera frågor på exempelvis ett A4-papper.
3. Klistra på A4-pappret på ett A3-papper.
4. Låt eleverna nu rita/måla en bild på A3-pappret som de tycker passar ihop med den text de just skrivit. Sätt gärna på lugn musik i rummet.
5. När alla är klara, kan de som vill sätta upp sitt konstverk i en gemensam utställning i klassrummet eller annan lokal på skolan.

Frågor till den skapande uppgiften:

- Beskriv vad eld är, eller vad eld betyder för dig?
- Om du fick fantisera om att bränna ner något? Vad skulle det vara? Varför?
- Vad skulle du helst göra uppror mot? Varför?

DEL 3: OM FÖRESTÄLLNINGEN OCH UNGA KLARA

BRINN

NYPREMIÄR 3 SEP 2022

Målgrupp: Från 15 år och uppåt.

Längd: ca 2 tim och 30 min (inkl. paus).

En samproduktion mellan Unga Klara och Teaterhögskolan i Malmö.

MEDVERKANDE

Pascalie Arias Basualto*, Simon Carlsson, Astrid Drettner,
Egon Ebbersten, Isak Elwin, Victor Iván, Adam Kais*,
Filip Mrdjen Milosevic*, Karolina Mindell Kidanu,
Elina Norén Sandberg, Rasmus Savic, Alfred Tobiasson

*Skådespelarpraktikant från Teaterhögskolan i Malmö

PRODUKTION

Manus: Elmira Arikian och Farnaz Arbabi
Regi: Farnaz Arbabi
Scenografi: Jenny Kronberg
Ljusdesign: Johan Sundén
Kostymdesign: Matilda Hyttsten
Musik och ljuddesign: Foad Arbabi
Maskdesign: Klara Jorméus och Alexander Wernersson
Dramaturg: Erik Uddenberg
Regiassistent: Klas Lagerlund
Grafisk form: Studio Parasto Backman
Föreställningsfoto: Jenny Baumgartner

UNGA KLARA

Konstnärliga ledare: Gustav Deinoff och Farnaz Arbabi
Teknisk chef: Stephanie Burberry
Producent: Felicia Moritz Malmcrona och Sara Fors
Marknads- och kommunikationschef: Pia Stjärnvind
Kommunikations- och produktionsassistent: Nadia Asp Zayed
Pedagog: Julian Vigil
Försäljnings- och publikansvarig: Mia Hertler
VD: Stefan Hansen

TACK TILL

Segal Mohamed, Yvonne Terjestam, alla vi intervjuat samt våra referensgrupper.

REGISSÖRENS INSPIRATION OCH REFERENSER

När Riot Grrrl-rörelsen slog igenom på 1990-talet var jag tonåring. Plötsligt kryllade musikscenen av kvinnliga artister och band som kombinerade punk med flickrummets estetik och sjöng om uppror och frigörelse utifrån unga kvinnors perspektiv. Genom att vara skråniga, stökiga och grova utmanade de bilden av vad som är möjligt att göra i en klänning. I traditionellt flickiga kläder och smink skapade de en ny slags flicka: en som skriker, slåss och tar vad hon vill ha. Några år senare slog Spice Girls igenom, med en mer kommersiell variant av samma budskap: mina tjejkompisar är viktigare än vilken kille som helst. "Girl power!" var plötsligt mainstream.

Rörelsen spreds till litteraturen och i början av 2000-talet skapades en ny estetik som fick namnet Gurlisque. Den svenska författaren Aase Berg har beskrivit den såhär: "Gurlesk är en blandning av feminism, feminitet, äckel, gullighet och överdrift. Om man känner att man inte duger som Riktig Flicka kan man alltid försöka och slå knut på flickigheten, eller missuppfatta den, avsiktligt och med humor." Gurlisque är en lek med de engelska orden för flicka och burlesk, och använder sig av en överdriven och maximalistisk flickrumsestetik, inte för att förstärka en identitet utan för att upplösa den.

Vad händer med flickor som är för mycket, vill för mycket, brinner för mycket?

Historiskt har unga kvinnor som inte följer samhällets normer spärrats in på olika typer av institutioner. Författaren och idéhistorikern Karin Johannisson har skrivit om hur galenskapen kan vara en väg ut ur kvinnors snäva könsroll. I den verklighetsbaserade amerikanska filmen *Girl, Interrupted* får vi lära känna en grupp flickor som på 1960-talet tvångsvårdas på psykiatrisk klinik. Sett med våra ögon verkar de inte särskilt sjuka – de avviker bara från sin tids idé om hur en flicka bör bete sig. På 1980-talet dömdes det 17-åriga brittiska tvillingparet Jennifer och June Gibbons till livstids tvångsvård för bland annat mordbrand. De kallades The Silent Twins eftersom de i långa perioder inte pratade med omvärlden – bara med varandra. Den verklighetsbaserade filmen *Heavenly creatures* berättar den sanna historien om tonårsflickorna Pauline Parker och Juliet Hulme från Nya Zeeland, och hur de begår mord för att få vara tillsammans. Dessa böcker och filmer har varit några av våra inspirationskällor till föreställningen BRINN.

Kostymerna är inspirerade av de klänningar som bärs av tvillingflickorna i Stanley Kubricks film *The Shining*. I Sverige 2022 är klänning inte längre ett obligatoriskt klädesplagg för flickor, men den fysiska begränsningen som en klänning traditionellt innebär lever kvar i form av socialt tryck och förtryck.

Hur får en flicka bete sig? Och vad händer med flickor som inte uppför sig som de borde?

LITTERATURTIPS

Rapporter och böcker

Att leka med elden: en bok om barn, eld och brand
(Yvonne Terjestam och Olof Rydén, 1999)

Eldlekar och eldsanläggelse bland 7-16 år gamla barn: frekvenser och utvecklingsmönster i en normalpopulation: [FoU rapport] brand
(Yvonne Terjestam, 1995)

Ledarskap, sociala relationer och konflikthantering för lärare
(Martin Karlberg och Marcus Samuelsson, 2021)

Artiklar

Flicka erkänner varuhusbränder, intervju med Yvonne Terjestam
[Länk till artikeln](#)
(Svenska Dagbladet, 2002)

Studie: så ser ungdomar på vänskap på högstadiet, intervju med Lina Lundström
[Länk till artikeln](#)
(Dagens Nyheter, Insidan, 2020)

Högstadiet är som ett drama, intervju med Lina Lundström
[Länk till artikeln](#)
(Pedagog Stockholm, Undervisning och lärande, Stockholms stads hemsida, 2021)

Radio

Högstadielärares relationer kräver hårt arbete
[Länk till avsnittet](#)
(Sveriges Radio P1 Forskarliv, 2020)

Lina studerar vänskapande i högstadiet
[Länk till avsnittet](#)
(Sveriges Radio P1 Forskarliv, 2020)

OM UNGA KLARA

Unga Klara grundades 1975 av Suzanne Osten och har sedan starten varit en världsledande teater i barns och ungas tjänst, där livets svåra och komplexa frågor lyfts fram genom konsten. Unga Klara vill spela teater om det viktigaste, för de allra viktigaste.

2014 tillträdde Farnaz Arbabi och Gustav Deinoff som konstnärliga ledare för Unga Klara och sedan januari 2018 är Unga Klara Sveriges första nationella scen för barn och unga.

Med utgångspunkt i den självklara inställningen att en ung publik har rätt till samma höga konstnärliga kvalitet som en vuxen och att en bäst bejaktar livet genom att tala sanning om dess komplexitet, har Unga Klara försökt undersöka vad teater kan vara. Unga Klara har gett sig på de svåra ämnena, men också den lustfyllda formen, och försökt att kombinera det tunga med det lätta, forskat, ifrågasatt och provat på publiken. Unga Klara arbetar normkritiskt, feministiskt och antirasistiskt för mångfald, jämlikhet och människors lika värde.

MER ÄN EN FÖRESTÄLLNING

REFERENSGRUPPER

Att vara referensgrupp innebär att klassen möter oss på Unga Klara en eller ett par gånger under processen innan premiären för att se delar av föreställningen. Det är en unik chans för era elever att få en inblick i hur teater skapas och möta bl.a regissör och skådespelare. Ni ingår då i en mycket viktig del av vår process då eleverna ger oss oombärliga insikter kring hur unga upplever det vi visar på scen. Som tack får er grupp kostnadsfritt biljetter till den färdiga föreställningen. Träffarna pågår normalt i 1-1,5 timme/gång och sker, enligt överenskommelse, antingen på Unga Klara eller hos er.

STUDIEBESÖK PÅ UNGA KLARA

En unik chans för era elever att få en inblick i hur teater skapas. Se hur arbetet på en teater kan se ut – på och bakom scen.

PRAKTIK

Har ni elever som är nyfikna på hur det kan vara att arbeta på och bakom scenen på Unga Klara? Be dem skicka in en kort presentation av sig själv i ett personligt brev samt ett CV.

Läs mer på ungaklara.se/pedagoger eller kontakta Unga Klaras pedagog Julian Vigil: julian@ungaklara.se

**SE
HIT!**

FÖR- OCH EFTERSAMTAL

FÖRDJUPA UPPLEVELSEN!

Genom samtal och roliga övningar får din grupp arbeta fördjupande inför och efter er teaterupplevelse, tillsammans med Unga Klara! Ge din elevgrupp en unik möjlighet till att tillsammans med Unga Klara samtala och på ett fördjupande sätt tolka och reflektera kring föreställningen BRINN, som ni ska eller har sett.

Läs mer om för- och eftersamtalet här!

WORKSHOP

REVOLT OCH UPPROR!

Om du skulle göra revolt mot något vad skulle det vara? Utifrån frågeställningen får din elevgrupp möjlighet till att vidare reflektera och skapa egna fördjupande texter kring ett av teman i föreställningen BRINN. Under denna workshop får eleverna verktyg för att i olika litterära former skriva kring temat Revolt och uppror.

Läs mer om workshopen här!